

KAUPAN LIITTO

LAUSUNTO

Verohallinto
Yritysverotusyksikkö
Ohjaus- ja kehittämissyksikkö
Ylitarkastaja Tanja Liimatainen

29.5.2020

VH/3291/00.04.05/2020

KAUPAN LIITON LAUSUNTO LUONNOKSESTA VEROHALLINNON ARVONLISÄVEROTUKSEN UUDEKSI TIETOSISÄLLÖKSI

Kaupan liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja lausuu arvonlisäveroilmoituksen luonnoksesta seuraavaa:

Yleistä

Verohallinnon tavoitteena on uudistaa arvonlisäveroilmoitusta siten, että arvonlisäverovelvollisten ilmoittajien tulisi jatkossa ilmoittaa nykyistä laajemmin yritystoimintansa tieto. Uudistuksen taustalla on ajatus siitä, että tällä hetkellä käytössä oleva veroilmoitus on tietosisällöltään suppea ja epätasapainoinen. Sidosryhmätilaisuuksissa Verohallinto on perustellut arvonlisäveroilmoituksen uudistamista myös sillä, että nykyistä laajempien tietosisältöjen kerääminen vähentäisi verovelvollisille toimitettavien kyselykirjeiden määriä. Verohallinto ei ole perustellut arvonlisäveroilmoituksen uudistusta verotulojen lisääntymisellä. Lausunnon määrääjän puitteissa Verohallinto ei myöskään ole laatinut Kaupan liiton ja muun elinkeinoelämän pitkään toivomia vaikutusten arviointeja. Uudistus on aikataulutettu siten, että päätös uudesta arvonlisäveroilmoituksen tietosisällöstä on tarkoitus tehdä kesällä 2020 ja muutokset tulisivat voimaan 2022.

Uudistuksen aikataulu on koronapandemian myötä erityisen haasteellinen yrityksille. Uusi tieto ei ole sellaisenaan automaattisesti saatavissa yrityksen järjestelmästä. Kaikki muutokset yrityksen järjestelmiin aiheuttavat kustannuksia. Tavoiteaikataulun mukaisesti yritysten tulisi investoida järjestelmämuutoksiin viimeistään alkuvuonna 2021, sillä järjestelmämuutokset ovat ajallisesti pitkäkestoisia. Olettaen, että pandemia saadaan hallintaan vielä vuoden 2020 puolella, erityisen pahoin kärsineet erikoiskauppa ja autokauppa olisivat vuonna 2021 vasta toipumassa taloudellisista menetyksistään. Kaupan tilanne olisi vielä haastavampi, jos pandemian kesto pitkittyy. Arvonlisäveroilmoituksen uudistamishanke sitoisi kaupan vähäisiä resursseja ja pahimmillaan kaupan tulisi lykätä toipumisen kannalta välttämättömiä strategisia investointeja. Tästä syystä Verohallinnon hankkeen aikataulutusta on tarkasteltava uudelleen. Yrityksille tulee turvata mahdollisuus toipua pandemiasta.

Kuten edeltä on käynyt ilmi, Verohallinto ei ole laatinut arvonlisäveroilmoituksen uudistukseen liittyen vaikutusarvioiteja. Näin ollen on hankala arvioida hankkeen tarvetta verotulojen lisääntymisen näkökulmasta. Myös näyttö kyselykirjeiden vähennysoikeudesta jää ilman pohjaa. Uutta tietoa ei tule kerätä vain siksi, että siitä saattaa olla hyötyä. Kaiken kerättävän tiedon tulee olla perusteltavissa vaikutusarvioinneilla. Hyvän hallinnon periaatteiden mukaan myös elinkeinoelämällä tulee olla mahdollisuus arvioida arvonlisäveroilmoituksen uudistusta vaikutusarviointien kautta. Ilman riittäviä arvioiteja Verohallinnon lausuntopyyntökierros on puutteellinen. Kaupan liitto vaatii, että Verohallinto teettää kattavat vaikutusarviointit ehdotettujen tietokenttien vaikutuksista kyselykirjeiden määriin sekä verotuloihin ja järjestää uuden mahdollisuuden antaa lausunto uudistuksesta arviointien valmistuttua.

Edellä mainitun lisäksi Kaupan liitto nostaa ilmoitusluonnoksesta esille seuraavia yksityiskohtia:

Veroton myynti (ei vähennysoikeutta)

Ilmoitusluonnoksen liitteen mukaan kohta 'Veroton myynti (ei vähennysoikeutta)' koskisi sellaista liiketoiminnan muodossa tapahtuvia verottomia myyntejä, joihin kohdistuvia kuluja ei voi vähentää. Näitä olisivat mm. kiinteistön luovutukset, koulutus ja terveyden- ja sairaanhoitopalvelut. Kohdassa ilmoitettaisiin myös yleishyödyllisen yhteisön AVL 4 §:n perusteella arvonlisäverosta vapautettu myynti. Ilmoitusluonnoksen liitteessä tarkennetaan, että ko. kohta koskisi niitä arvonlisäverovelvollisia, joilla on myös verotonta toimintaa.

Verottoman myynnin, josta ei ole vähennysoikeutta, ilmoittaminen ei vaikuta tilitettävän tai vähennettävän arvonlisäveron määrään. Jo yksinomaan tästä syystä Kaupan liitto ei pidä kyseistä tietosisältöä perusteltuna. On myös selvää, että verottoman myynnin ilmoittaminen ei vähentäisi kyselykirjeiden määriä. Uuden arvonlisäveron määrään vaikuttamattoman tiedon ilmoittaminen johtaisi Kaupan liiton arvioiden mukaan kyselykirjeiden lisääntymiseen tarkentavien kysymysten muodossa. Vaikka verottoman myynnin ilmoittaminen joltain osin parantaisi Verohallinnon suorittaman verovalvonnan kohdistamista, kohta ei ole perusteltu, sillä verottoman myynnin ilmoittamisesta aiheutuu kohtuuttomasti hallinnollista työtä oikein toimiville yrityksille.

Lisäksi on otettava huomioon, että kyseinen tietosisältö saattaa saman toimialan eri toimijat eriarvoiseen asemaan sen perusteella onko yrityksellä pelkästään verotonta toimintaa vai lisäksi myös arvonlisäverollista toimintaa. Yksinomaan verotonta toimintaa harjoittavan yrityksen hallinnollinen taakka on huomattavasti pienempi, sillä tällainen yritys ei ilmoitaisi verotonta toimintaansa kyseisessä kohdassa.

Vero verollisista kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksista

Kohta 'Vero verollisista kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksista' edellyttäisi kaupan alan yrityksiltä uutta erillistä verokoodia. Tämä nostaa kohdasta yritykselle aiheutuvia kustannuksia merkittävästi.

Ei ole lainkaan epätavanomaista, että yritysten laskutuskausi kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksista on pidempi kuin yksi kuukausi. Laskutuskausi voi olla esimerkiksi vuoden pituinen. Tämän takia ei ole realistista edellyttää yrityksiä ilmoittamaan kohdassa kiinteistön käyttöoikeuden luovutukset kuukausittaisella tasolla.

Muut käännetyn veron alaiset myynnit

Ilmoitusluonnoksen selitteen mukaan kohdassa 'Muut käännetyn veron alaiset myynnit' ilmoitetaan muut myynnit, joihin sovelletaan käännettyä verovelvollisuutta ja joita ei ilmoiteta muissa ilmoituksen kohdissa. Esimerkkeinä selitteessä on esitetty arvonnäisäverolain 8 d, 8 b ja 8 a § mukaiset myynnit.

Selitteestä ei kuitenkaan käy ilmi ilmoitettaisiinko kyseisessä kohdassa myös AVL 9 §:n mukaiset myynnit.

Kiinteistöinvestointien tarkistusten määrä

Kohta 'Kiinteistöinvestointien tarkistusten määrä' edellyttäisi kaupan alan yrityksiltä uutta erillistä verokoodia. Tämä nostaa kohdasta yritykselle aiheutuvia kustannuksia merkittävästi.

Kiinteistöinvestointien määrän raportoiminen omana erillisenä tietona arvonnäisäveroilmoituksella ei ole Kaupan liiton mukaan perusteltua. Verohallinnolla ei ole vertailutietoa, jolla tiedon oikeellisuus varmistuisi. Verohallinnon tavoitetta kiinteistöimijoiden valvonnan tehostamiseksi ei tästä syystä voida saavuttaa. Kaupan liiton arvion mukaan tieto kiinteistöinvestointien määrästä omana erillisenä tietonaan lisäisi kyselykirjeiden määrää kasvattaen yrityksen hallinnollista taakkaa.

Suomen ulkopuolelta ostetut tavarat ja palvelut

Arvonnäisäveroluonnoksen perusteella Suomen ulkopuolelta, joko EU-maista tai kolmansista, ostettujen tavaroiden ja palvelujen osalta tulisi ilmoittaa ostojen määrä, suoritettavien verojen määrä, sekä vähennettävät verot.

Näiden kaikkien tietojen ilmoittaminen olisi täysin tarpeetonta. Verotukseen vaikuttava, ja näin ollen oleellinen, tieto olisi ainoastaan vähennettävän veron määrän ilmoittaminen. Muun tiedon käyttökelpoisuus Verohallinnolle on arvoltaan lähellä nollaa. Kaupan liitto korostaa, että verovalvonnan kannalta mitättömän tiedon kerääminen tulee välttää.

Kunnioitavasti

KAUPAN LIITTO

Mari Kiviniemi
toimitusjohtaja

Toni Jääskeläinen
johtava asiantuntija